На основу члана 40. Статута Планинарског савеза Војводине, Управни одбор Планинарског савеза Војводине је на предлог Комисије за планинарске путеве на редовној седници одржаној 3.11.2017. године, усвојио:

ПРАВИЛНИК
О ПЛАНИНАРСКИМ ПУТЕВИМА/СТАЗАМА

I – ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Предмет

Члан 1.

Овим правилником уређују се услови и начин утврђивања мрежа планинарских путева/стаза, њихово уређење и одржавање, класификација и категоризација, као и друга питања од значаја за коришћење планинарских путева/стаза на територији АП Војводина (у даљем тексту: АПВ) у оквиру које се спроводе активности Планинарског савеза Војводине (у даљем тексту: ПСВ).

На уређење, означавање и одржавање планинарских стаза и њихово безбедно коришћење примењују се прописи у којима су уређене области саобраћаја, коришћења шума, планирања и уређења простора, изградње објеката и заштите животне средине.

Значење израза

Члан 2.

Поједини изрази употребљени у овом правилнику, имају следеће значење:

1. **планинарски пут/стаза** је појас земљишта, по правилу на брдовитом или планинском простору, који се може простирати и кроз територију националних паркова, заштићених природних добара, ако је окарактерисана као **пешачка стаза** и у приградским и равничарским подручјима;
2. **трансверзала** је посебан планинарски пут повезан у целину, који има одређене контролне тачке на којима су постављени печати и/или уписне књиге. Трансверзала је и међународни пешачки пут који прелази преко територије АПВ, ако има контролне тачке;
3. **домаћин планинарског пута/стазе** (у даљем тексту: домаћин) је планинарски клуб или друштво регистровано као спортско удружење у Агенцији за привредне регистре (АПР) у складу са Законом о спорту и учлањено у Планинарски савез Србије (ПСС), Планинарски савез Војводине или друго правно или физичко (предузетник) лице оспособљено за стручне послове уређења, обележавања, одржавања и чувања планинарских стаза под условима уређеним овим правилником;
4. **корисник планинарског пута/стазе** (у даљем тексту: корисник) је физичко лице које користи планинарску стазу за пешачење, планинарење, трчање, планински бициклизам и друге активности сходно утврђеној намени планинарске стазе;
5. **инфраструктура планинарског пута/стазе** обухвата: планинарску сигнализацију планинарске стазе, кутије са печатима и уписним књигама, природна и вештачка склоништа, одморишта, прелазе на водотоцима, уређене видиковце, уређене водообјекте (чесме, бунари, извори итд.), заштитну опрему (сајле, клинове, мердевине, степенице и др.);

6. **одржавање** је обезбеђивање потребних услова да планинарски путеви/стазе и трансверзале буду проходне и уређене, као и текуће одржавање инфраструктуре на њима.

II – ПЛАНИНАРСКЕ СТАЗЕ/ПУТЕВИ

Члан 3.

Саставни делови планинарског пута/стазе су:
- почетак планинарског пута/стазе (портал);
- траса планинарског пута/стазе (итинерер) са подужним профилом;
- циљ планинарског пута/стазе;
- инфраструктура планинарског пута/стазе.

Мрежа планинарских путева /стаза

Члан 4.

Планинарске стазе организују се у систем:
- Републичка мрежа планинарских – пешачких стаза и деонице међународних мрежа планинарских – пешачких путева;
- Покрајинска мрежа планинарских – пешачких стаза;
- Локална мрежа планинарских – пешачких стаза;

Критеријуми за разврставање планинарских – пешачких стаза утврђују се правилником ПСВ за подручје АПВ.

Републичка мрежа планинарских стаза представља основу мрежу планинарских путева/стаза, утврђује се правилником ПСС.

Утврђивање мреже планинарских путева/стаза

Члан 5.

Републичка мрежа планинарских стаза и деонице међународних мрежа планинарских – пешачких путева утврђена је правилником ПСС.

Предлог Републичке мреже планинарских путева/стаза на територији АПВ, припрема Комисија за планинарске терене ПСС на основу мишљења, ЈП „Национални парк Фрушка гора" (НП), ЈП заштићених природних добара и надлежних органа локалне управе на чијој територији се налазе планинарски путеви/стазе и Комисије за планинарске путеве ПСВ.

Просторни приказ Републичке мреже планинарских путева /стаза за подручје АПВ припрема ПСВ, на основу мишљења ПСС, а објављује се на интернет сајту Савеза.

Просторни приказ из става 3. овог члана представља мапу са графичким приказом стазе на терену у облику скице или шеме са основним контурама трасе рељефа и топонимома.

У просторном приказу планинарских стаза одређују се посебне планинарске стазе које представљају планинарске трансверзале.

Локалну мрежу планинарских стаза утврђује надлежни орган локалне управе, уз претходно мишљење органа Покрајинске управе надлежног за послове заштите природе и животне средине, спортских савеза из става 2 овог члана и ЈП НП и ЈП заштићених природних добара у АПВ.

Регистар планинарских путева/стаза

Члан 6.

ПСС води јединствени регистар Републичке мреже планинарских путева, на основу просторног приказа Републичке мреже планинарских стаза и података које је дужан да доставља Планинарски клуб – Друштво.

Изузетно од става 1 овог члана, уз сагласност ПСС регистар планинарских путева /стаза може да води и ПСВ на територији АПВ.

Ближи садржај и начин вођења регистра из става 1 и 2 овог члана утврђује правилником надлежни Савез.

Уређење планинарских путева/стаза

Члан 7.

Уређење планинарске стазе, у смислу овог правилника, обухвата одређивање њене проходне трасе, њено означавање маркацијама и таблама за усмеравање – смероказима, посипање стазе природним материјалом и њено учвршћивање, постављање одговарајуће заштитне опреме на опасним местима у циљу њеног безбедног коришћења.

Уређење локалне мреже планинарских стаза је у надлежности органа локалне управе.

За активност на уређењу планинарских стаза на територији Националног парка „Фрушка гора" (НП) и заштићених природних добара неопходна је сагласност надлежног ЈП НП или заштићеног природног добра.

Члан 8.

Планинарска стаза се означава стандардизованом планинарском сигнализацијом, маркацијама и ознакама намењеним информисању и оријентацији корисника, а може да буде опремљена и кутијама са уписним књигама и печатима, а на одређеним местима и заштитном опремом, клупама, надстрешницама и другим мобилијаром.

Облик, димензије и садржај сигнализације планинарских стаза утврђује правилником ПСВ.

Одржавање планинарских стаза

Члан 9.

Републичку мрежу и деонице међународних мрежа планинарских путева на територији АПВ, одржава ПСВ преко домаћина, уз сагласност ПСС.

Услове, начин и поступак избора домаћина за одржавање планинарских стаза утврђује правилником ПСВ.

Члан 10.

ПСВ са домаћином планинарске стазе/пута, закључује споразум – уговор о одржавању Републичке мреже планинарских путева /стаза на територији АПВ у складу са овим правилником.

Избор домаћина за одржавање планинарских путева /стаза на територији НП и заштићених природних добара неопходна је сагласност надлежног ЈП НП или заштићеног природног добра.

Локалне мреже планинарских путева/стаза изван територије НП и заштићених природних добара одржавају надлежни органи локалне управе преко изабраног домаћина планинарске стазе.

Локалне мреже планинарских стаза на територији НП одржава стручна служба НП на чијој територији се налази планинарска стаза.

Надлежни орган локалне управе закључује споразум – уговор са изабраним домаћином о одржавању планинарских стаза из локалне мреже планинарских стаза, у складу са правилником.

У случају да Савез из става 1 и надлежни орган из става 5 овог члана није закључио споразум – уговор о одржавању планинарских стаза са изабраним домаћином, одржавање Републичке мреже планинарских стаза врши ПСС, а одржавање локалних мрежа планинарских стаза врши Планинарски клуб – Друштво.

Члан 11.

Домаћин мора да одржава планинарску стазу у уговореном – споразумом утврђеном периоду, на начин да се не мењају рељефне карактеристике подручја, не погоршавају водене, шумске, станишне и пољопривредне особине земљишта и не угрожава стање околине, у складу са овим правилником.

Члан 12.

Мониторинг уређености и одржавања планинарских путева/стаза у оквиру Републичке мреже планинарских путева/стаза врши надлежни Савез.

У случају да се планинарски пут/стаза не одржава у складу са овим правилником ПСВ може да покрене поступак раскида уговора - споразума о одржавању планинарских стаза са изабраним домаћином и да изврши избор новог домаћина.

Класификација планинарских стаза према намени

Члан 13.

Планинарске стазе су од јавног интереса и користе се искључиво у складу са утврђеном наменом. Према намени планинарске стазе могу да буду: планинарске, пешачке стазе у природи, стазе за планински бициклизам и стазе посебне намене.

Планинарска стаза је уређена стаза у планини, чије коришћење захтева физичку спремност и обученост корисника, али не и коришћење посебне помоћне опреме која се користи за пењање – алпинизам.

Могу да се користе штапови за пешачење.

Пешачка стаза у природи је стаза чије коришћење, по карактеристикама терена, не захтева посебну физичку спремност и обученост корисника.

Могу да се користе штапови за пешачење.

Планинарска стаза која се користи и за планински бициклизам је стаза у природи намењена вожњи бицикала кроз брдско – планинске пределе или равничарске терене.

Планинарске стазе посебне намене су рекреативне, еколошке, едукативне, атлетске, спелеолошке и истраживачке.

Члан 14.

ПСВ утврђује намену и претежну намену планинарских стаза из састава Републичке мреже планинарских путева /стаза на територији АПВ, уз сагласност ПСС.

Намену и претежну намену планинарских стаза из става 1 овог члана, а које се налазе на територији Националног парка „Фрушка гора" или заштићених природних добара, утврђује на основу предлога надлежног ЈП НП или заштићеног природног добра.

Надлежни орган локалне управе утврђује намену и претежну намену планинарских стаза које чине локалну мрежу планинарских стаза уз претходно мишљење Планинарског савеза Војводине.

Намену и претежну намену планинарских стаза које чине локалну мрежу планинарских стаза, а које се налазе на територији НП или заштићених природних добара утврђује надлежно ЈП НП или ЈПзаштићеног природног добра., уз мишљење ПСВ у име корисника.

Утврђивање намене планинарских стаза врши се на начин да се не угрожава животна средина, биљне и животињске врсте и безбедност корисника.

Услове, начин и поступак класификације планинарских стаза према намени прописује правилником надлежни Савез.

Категоризација планинарских стаза према захтевности

Члан 15.

Према захтевности планинарске стазе могу да буду: лаке, средње тешке и тешке, осим стаза за посебне намене које су по захтевности увек лаке.

У информативном материјалу, техничкој документацији о планинарским стазама, водичима, на туристичко – иформативним таблама и мапама, на којима су означене планинарске стазе, мора да буде означена и њихова категорија.

Категоризацију планинарских стаза, у оквиру Републичке мреже планинарских путева/стаза према захтевности врши ПСВ, уз претходно мишљење ПСС.

Категоризацију планинарских стаза, у оквиру локалних мрежа планинарских стаза према захтевности врши ПСВ.

Услове, начин и поступак категоризације планинарских стаза према захтевности утврђује ПСВ.

Коришћење планинарских стаза

Члан 16.

Корисници, планинарске стазе користе на сопствену одговорност.

Корисници, планинарске стазе користе на начин да не угрожавају свој или живот другога, на било који начин ограничавају приступ планинарској стази, оштећују, одстрањују или уништавају маркације, табле за усмеравање, инфо-табле, кутије за уписне књиге и печате и другу опрему на стази.

Корисници, планинарске стазе користе на начин да не причињавају штету и не угрожавају флору и фауну дуж стазе.

Информативни материјал

Члан 17.

У информативном материјалу о планинарским стазама, планинарским или туристичким водичима и на туристичким информативним таблама и мапама, на којима су означене планинарске стазе, треба да буде означено упозорење да корисници на сопствену одговорност користе планинарске стазе.

Упозорење из става 1 овог члана треба да буде написано на српском језику и најмање једном језику који се службено употребљава у Европској унији.

Упозорење из става 1 овог члана треба да буде написано на српском језику и на језику националне мањине који је у службеној употреби на тој територији.

У информативном материјалу о планинарским стазама, планинарским или туристичким водичима, на планинарским - туристичким информативним таблама и мапама, на којима су означене планинарске стазе, морају да буду означене њихове категорије.

Постављање препрека – ограда

Члан 18.

На планинарским стазама није дозвољено постављање препрека или ограда.

Ограда постављена дуж планинарске стазе мора да буде видљиво обележена, а ако је постављена електрична ограда, односно „електрични пастир", ознака мора да садржи и упозорење о опасности због могућег електричног удара.

Обележавање ограде треба да изврши домаћин планинарске стазе.

Привремено и трајно затварање планинарских стаза

Члан 19.

Домаћин треба привремено, делимично или у целости да затвори планинарску стазу ако је због промена у природи постала опасна за кориснике или је оштећење заштитне опреме такво да се планинарска стаза не може користити или треба да се изврше већи радови на њеном одржавању.

У случају затварања планинарске стазе из става 1 овог члана, забрана ће да траје до отклањања разлога за њено затварање.

Домаћин треба преко ПСВ, а у изузетним случајевима непосредно, о привременом затварању планинарске стазе, да обавести надлежни орган локалне управе и кориснике, постављањем ознака забране коришћења планинарске стазе.

Уколико није могуће да се опасност отклони на планинарској стази која је привремено затворена, домаћин ће преко ПСВ, да обавести надлежни орган локалне управе о потреби трајног затварања планинарске стазе.

Уколико због прекомерног или неправилног коришћења планинарске стазе дође до угрожавања флоре и фауне на земљишту где се налази планинарска стаза, домаћин може привремено да затвори ту планинарску стазу до прибављања мишљења органа државне управе надлежног за послове заштите животне средине о утицају планинарске стазе на флору и фауну, на основу којег ће да изврши санацију штете или предложити трајно затварање стазе.

О трајном затварању планинарске стазе из става 4 и 5 овог члана одлучује надлежни орган локалне управе на предлог надлежног Савеза и предлаже њено брисање из Регистра планинарских стаза и просторног приказа.

Надлежни орган локалне управе дужан је да преко средстава јавног информисања, благовремено, информише јавност о постављању привремене забране, односно трајном затварању планинарске стазе.

Извештавање

Члан 20.

Домаћин треба, најмање једном у шест месеци, да извештава ПСВ о стању планинарских стаза и инфраструктуре за које је одговоран, о трошковима радова на појединим стазама, процени укупног броја њихових корисника, односно посетилаца у текућој години и другим подацима од значаја за одржавање и означавање планинарских стаза које уређује и одржава.

ПСВ треба једном годишње да извештава надлежни орган АПВ или локалне управе, о стању и одржавању планинарских стаза и другим подацима које води у Регистру планинарских стаза.

Финансирање уређења, означавања, одржавања и вођења регистра планинарских стаза

Члан 21.

За уређење, одржавање и означавање планинарских стаза домаћин има право на надокнаду трошкова у складу са споразумом – уговором из члана 10 овог правилника.

Ради уређења и одржавања Републичке мреже планинарских путева/стаза, трансверзала, и вођења Регистра планинарских путева /стаза ПСВ и надлежни Планинарски клуб – Друштво, дужни су да припреме годишњи план који садржи спецификацију радова и трошкова у вези са уређењем, одржавањем, вођењем Регистра планинарских стаза и других послова утврђених овим правилником.

План из става 2 овог члана доставља се надлежном органу, Републике, АПВ или локалне управе, ради давања сагласности.

Уређење и одржавање Републичке мреже планинарских путева/стаза, вођење Регистра и других послова утврђених овим правилником финансираће се из буџета којим располаже надлежни орган Републике, АПВ, донација и других извора у складу са законом.

Финансирање уређења и одржавања локалне мреже планинарских стаза обезбеђује локална управа, из донација и других извора у складу са законом.

Планинарски водич

Члан 22.

Пружање услуга вођења појединаца или организованих група корисника на обилазак планинарских стаза и са њима повезаних природних лепота и природних реткости врши планинарски водич који има лиценцу.

Лиценцу из става 1 овог члана, на основу правилника, издаје ПСС, на основу стручне провере способности планинарског водича, коју врши Комисија, у складу са законом.

Комисију из става 2 овог члана образује Управни одбор ПСС на предлог Службе водича ПСС, у складу са законом.

Трошкови обуке и полагања стручног испита падају на терет кандидата.

Програм обуке, начин полагања испита, садржај, изглед и начин издавања лиценце утврђује се правилником ПСС, у складу са законом.

III – НАДЗОР

Члан 23.

Надзор над спровођењем овог правилника вршиће Планинарски савез Војводине, уз асистенцију органа надлежних за заштиту животне средине, послове пољопривреде, шумарства, водопривреде, преко надлежних инспектора, као и Управа полиције, у складу са законом.

IV – КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 24.

Новчаном казном може да се казни за прекршај правно лице или предузетник, према овом правилнику у складу са законом ако:

1. не одржава планинарску стазу у уговореном – споразумом предвиђеном периоду и не одржава на начин, да се не мењају рељефне карактеристике подручја и не погоршавају водене, шумске, станишне и пољопривредне особине земљишта и не угрожава постојеће стање околине, у складу са овим правилником – законом (члан 11.);
2. у информативном материјалу, техничкој документацији о планинарским стазама, водичима и на туристичким информативним таблама и мапама, на којима су означене планинарске стазе, не означи категорију планинарских стаза (члан 15 став 2);
3. у информативном материјалу о планинарским стазама, планинарским и туристичким водичима и на туристичким информативним таблама и мапама, на којима су означене планинарске стазе, не назначи да корисници, планинарске стазе користе на сопствену одговорност (члан 17 став 1);
4. упозорење да корисници, планинарске стазе користе на сопствену одговорност не напишу на српском језику и на најмање три језика који су у употреби у Европској унији (члан 17 став 2);
5. у информативном материјалу о планинарским стазама, планинарским и туристичким водичима, на туристичким информативним таблама и мапама, на

којима су уцртане маркиране планинарске стазе, не означе њихове категорије (члан 17 став 3);

6. на планинарским стазама поставља препреке или ограде (члан 18 став 1);
7. постави ограде које нису видљиво означене, а у случају постављања електричне ограде, односно „електричног пастира", упозорење не садржи и информацију о опасности могућег електричног удара (члан 18 став 2);
8. као домаћин планинарске стазе на одређено време , делимично или у целости, не затвори планинарску стазу ако постаје опасна за кориснике због промена у природи или је оштећење заштитне опреме такво да иоста не може да се користи или је потребно извршити веће радове на одржавању (члан 19 став 1):
9. као домаћин стазе не обавести надлежни орган и кориснике планинарских стаза, постављањем ознака забране коришћења стаза (члан 19 став 3);
10. као домаћин планинарске стазе, најмање једном у шест месеци, не обавести надлежни Савез о стању планинарских стаза и инфра структуре за које је одговоран, као и о трошковима радова на појединим планинарским стазама и не достави уредну процену укупног броја њихових корисника, односно посетилаца у текућој години и другим значајним подацима за одржавање и осначавање планинарских стаза у његовој надлежности (члан 20 став 1);
11. једном годишње не обавести по правилнику ПСВ о стању и одржавању планинарских стаза и другим подацима из Регистра (члан 20 став 2);

За прекршај из става 1 овог члана новчаном казном од петоструког до двадесетоструког износа најниже цене рада у Србији може да се казни и одговорно лице правног лица;

За прекршај из става 1 тачка 6 овог члана може да се казни физичко лице, на лицу места, новчаном казном до троструког износа најниже цене рада у Србији.

Члан 25.

Новчаном казном може да се казни према правилнику у складу са законом за прекршај, физичко лице које:

1. користи планинарску стазу супротно дефинисаној намени (члан 13 став 1);
2. користи планинарску стазу на начин да угрожава свој живот и живот другога, на било који начин ограничава приступ до планинарске стазе, штети, одстрањује или уништава маркације, табле за усмеравање, кутије за уписне књиге и печате и другу опрему – мобилијар на планинарској стази (члан 16 став 2);
3. користи планинарску стазу на начин да се на земљиштима преко којих иде или на фауни и флори околини прави штета (члан 16 став 3).

V – ПРЕЛАЗНА И ЗАВРШНА ОДРЕДБА

Члан 26.

Пратећи правилници уз овај правилник:

1. **АНЕКС:** ПРАВИЛНИК **О ИЗБОРУ ДОМАЋИНА ЗА ОДРЖАВАЊЕ** ПЛАНИНАРСКИХ/ПЕШАЧКИХ СТАЗА У ПСВ;
2. **АНЕКС:** ПРАВИЛНИК **О КРИТЕРИЈУМИМА ЗА РАЗВРСТАВАЊЕ** ПЛАНИНАРСКИХ СТАЗА У ПСВ;
3. **АНЕКС:** ПРАВИЛНИК О **УСЛОВИМА, НАЧИНУ И ПОСТУПКУ КАТЕГОРИЗАЦИЈЕ ПРЕМА ЗАХТЕВНОСТИ ЗА КОРИСНИКЕ** ПЛАНИНАРСКИХ/ПЕШАЧКИХ СТАЗА У ПСВ;
4. **АНЕКС:** ПРАВИЛНИК О **УСЛОВИМА, НАЧИНУ И ПОСТУПКУ КЛАСИФИКАЦИЈЕ ПРЕМА НАМЕНИ** ПЛАНИНАРСКИХ СТАЗА У ПСВ;
5. **АНЕКС:** ПРАВИЛНИКО **УСЛОВИМА И СТАНДАРДИМА ЗА УРЕЂЕЊЕ И ОДРЖАВАЊЕ** ПЛАНИНАРСКИХ/ПЕШАЧКИХ СТАЗА У ПСВ;
6. **АНЕКС:** ПРАВИЛНИК О **САДРЖАЈУ И ВОЂЕЊУ РЕГИСТРА** ПЛАНИНАРСКИХ/ПЕШАЧКИХ СТАЗА У ПСВ;

7. **АНЕКС:** ПРАВИЛНИК О **ВРСТИ, ОБЛИКУ, ДИМЕНЗИЈАМА И САДРЖАЈУ СИГНАЛИЗАЦИЈЕ – ОБЕЛЕЖАВАЊА** ПЛАНИНАРСКИХ/ПЕШАЧКИХ СТАЗА У ПСВ;

донеће се у року од шест месеци од дана усвајања овог правилника на Управном одбору (УО) ПСВ,

Ступање на снагу

Члан 27.

Овај правилника ступа на снагу даном његовог усвајања на седници Управног одбора ПСВ и одмах се примењује.

Председник Комисија за планинарске путеве (Боривоје Вељковић)	ПЛАНИНАРСКИ САВЕЗ ВОЈВОДИНЕ НОВИ САД NOVI SAD MOUNTAINEERING ASSOCIATION OF VOJVODINA	Председник Планинарског савеза Војводине (Никола Бобић)